

Plačila ob 4 jutraj.
Stane celoletno ... 180 K
mesečno ... 15 „
za zased. ozemlje ... 300 „
za inozemstvo ... 40 „
Oglaš za vsak mm višine
stolpe (58 mm) ... 2 K
malih oglaš do 30 mm
stolpe (58 mm) ... 1 „

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16A
Telefon št. 72
Upravišstvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36.
Račun kr. pošt. ček. urada
šte. 11.842

Ljubljana, 18. januarja.
Medtem, ko izkrcavala Evropa poskušala celiti rane, ki jih je zadala vojna, se zbirajo novi oblaki na vzhodu. Ze med vojno so se čuli glasovi, da ameriško vojno navdušenje ni naperjeno toliko proti centralnim silam kakor proti Japonski. Čudno se je zdelo, da se je Amerika, to je U. S. A. mrzlično oboroževala tudi še tedaj, ko je bila Nemčija že po-
tožena. Kmalu so pa pričele prihajati vedno bolj vznemirjajoče vesti preko oceana. Čulo se je, kako hiti Amerika z graditvijo vojnih ladij, kako pomnožuje svojo zračno floto. Iz Azije so prihajali glasovi, da Japonska zbira čete na Formozo in da je ustavila dobavo vojnega materiala boljševikom. Ni še dolgo tega, ko smo brali, da je poslanska zbornica Zedinjenih držav sprejela zakon, ki prepoveduje za dve leti vsako priseljevanje razven onim osebam, ki imajo v Zedinjenih državah sorodnike, ki so ameriški državljani. Ta določba je direktno naperjena proti Japonski, ker izključuje japonsko imigracijo. Nikdar se namreč ameriško državljanstvo ni podelilo Japoncu.
To je udarec, na katerega se je Amerika proti Japonski že dolgo let pripravljala a si ga ni upala izvesti dokler ni bila vojaško dovolj močna. Naseljevalna politika Zedinjenih držav je obe državi že parkrat dovedla do vojne opasnosti; vedno se je Amerika podala, sedaj pa menda ne misli odnehati.
Vzroki tihega a ljutega boja med Zedinjenimi državami in Japonsko so znani.

Japonska je preobljubena in želi kolonij. Najprej je vrgla oko na Korejo in Mandžurijo. Rusko-japonska vojna ji je pripomogla do Koreje in Šachalina. Zdaj meri na Filipine in celo na Avstralijo in poseza s tem v ameriško interesno sfero. A niti to ji ni dosti — že upira svoj pogled na zapadno obal Severne Amerike — enkrat samo z željo takozvane „pacification pacifique“, ali domače: gospodarskega izkoriščanja. Ta imperializem žolte rase je povečal ameriškega; čuli smo o pogodbah, ki so jih sklenile Zedinjene države z ruskimi boljševiki o gospodarski eksploataciji severozapadne Sibirije in severnega Sachalina — tako da Amerika sega Japonski za hrbet in ogroža njene najobčutljivejše interese v sosedni Koreji. Da odpor v Koreji proti japonskemu režimu ni domače, ampak najbrže ameriško maslo, je precej verjetno.

V kratkih presledkih je prišlo sedaj do osebnih incidentov med ameriškimi in japonskimi vojaškimi osebam. Najhujiši je pač oni v Vladivostoku, kjer je japonska straža ubila ameriškega mornariškega častnika. Izgleda, da bo ta incident pripravil obema državam mnogo sitnosti. Gotovo je pričakovati, da ga bodo mirno poravnali, toda zapustil bo svoje sledove v razpoloženju mas in v odnosajih med obema državama. Amerika sedaj mnogo agitira za splošno razoroženje in ameriški senator se je celo izrekel za znižanje mirnovnega števila ameriške stalne vojske. Vse to pa ne more spraviti s sveta dejstva, da vstaja na daljnem vzhodu nova vojna opasnost. Dogodek v Vladivostoku je kakor blisk razsvetlil temne oblake, ki zakrivajo obzorje. Bivši nemški cesar Viljem je vedno napovedoval boj med žolto in belo raso. Zdi se, kakor bi se pripravljali začetek te strahovite borbe, katere predigra se je odigravala pred 16 leti.

Strajk ministrstev na Španskem

Madrid, 18. januarja. Upor uradnikov v finančnem ministrstvu se širi; bati se je, da izbruhne tudi v drugih ministrstvih. Vlada je storila energične korake. Položaj je iako resen.

Evakuacija našega ozemlja

Rim, 18. januarja. «Agenzia Stefani» javlja, da je predsednik vlade Giolitti konferiral danes z ministrom vojne Bonomijem glede črthoda italijanske vojske iz onega ozemlja, ki ga mora Italija v zmislu rapalske pogodbe prepustiti kraljevini SHS. Evakuacija se izvrši takoj po izmeni ratifikacijskih dokumentov.

Reka, 18. jan. Danes se je vršila

seja reške provizorne vlade, kjer je govoril d'Annunzio svoj poslovni govor. V «Vedetti» je izšel d'Annunzijeve komunikacije, ki v njem pesnik izjavlja, da zapušča svojo Reko in da gre počivat. V četrtek zapusti d'Annunzio na avtomobilu Reko in odpotuje v Pariz, kjer se nastani kot gost nekega svojega prijatelja. V svojo prtljago je odposlal že naprej.

Francija za ohranitev Avstrije.

Pariz, 18. jan. (Izv.) Po zanesljivih poročilih pariških listov je definitivno določeno, da se pariška konferenca sestane 24. t. m. Odgovorjena je bila samo zaradi kabinetske krize na Francoskem; pričakuje se, da se do sestanka konference doseže med zavezniškimi vladami sporazum. «Temps» piše, da bo glavno vprašanje, ki se bo razpravljalo na pariški konferenci avstrijsko vprašanje. Zaveznikom ne more biti vse eno, ako se spoji Dunaj z Berlinom, posebej pa ne more tega dovoliti Francija, ki ni nikakor razpoložena, da se spusti v desetih ali dvajsetih letih v novo vojno. To je danes stališče Francije, ki je morajo zastopati in razumeti tudi angleški državniki. Tudi Italiji ni vse eno, ako pripadeta Innsbruck in Celovec mali in slabi Av-

striji ali pa močni Nemčiji. Zato morajo zavezniški storiti vse, da se popravi gospodarski položaj bankrotne Avstrije. Po izjavi «Tempsa» je angleška vlada pripravljena sodelovati v avstrijski rešilni akciji samo v tem slučaju, ako bo na zavezniški konferenci predložila francoska vlada konkretne predloge glede gospodarskega dolarskega posojila Avstriji.

Rim, 18. jan. Ker hoče Giolitti prisostvovati zasedanju italijanskega parlamenta, ne bo odšel na zavezniško konferenco v Pariz, ampak ga bo tam zastopal minister zunanjih del Sforza. Ves včerajšnji dan sta konferirala Giolitti in Sforza o vprašanjih, ki pridejo na razpravo na zavezniški konferenci.

Promocija preds. Masaryka

Praga, 18. jan. (Izv.) Slovesna promocija predsednika Masaryka za častnega doktorja filozofije zagrebške univerze se je vršila včeraj v zasebni knjižnici predsednika. Na nagovor rektorja zagrebške univerze dr. Karola Radoniča je odgovoril predsednik: «Doktorat filozofije, ki ste mi ga podelili, je za mene simbol da morata biti konstitucionalizem in demokracija v politiki utemeljena na spoznanju in znanstvenem prepričanju. Upam, da je doba sile končana in da pride sedaj čas argumentov. Že v vojni se je govorilo o balkanizaciji centralne Evrope, v resnici pa stojimo pred velikim svetovnim problemom zapada. Nemčije in vzhoda, Rusije. V sredi je okoli 20 malih in manjših narodov, ki so bili dosedaj deli takozvanih velikih držav. Spo-

znal sem baš med vojno, da je takorekoč zgodovina Evrope, posebno Nemčije, Avstrije, Rusije in Turčije in tudi prejšnjih samostojnih malih držav zgodovina zaslužnja malih narodov. Nočem pobližje govoriti o tem problemu, izražam samo željo, da bi potom Vaše šole istotako kakor potom naših iz hrabre generacije vzrasla naobrazena, znanostim udana mladina. Sodelovati pri dosegu tega velikega cilja je naša največja dolžnost.

Ko je predsednik podpisal spominski list in svojo sliko, katero je podaril zagrebški univerzi, se je prisrčno poslovil od delegacije z obžalovanjem, da mu njegovo zdravstveno stanje nalaga več obzirnosti nego mu je ljubo.

Sprememba poslovnika.

Beograd, 18. januarja. (Izv.) Na današnji dopoldanski seji odbora za izpremembo poslovnika je bil izvoljen za predsednika radikalec Stanojlo Vukčević, za podpredsednika demokrat Timotijević, za tajnika pa zemljoradnik Moskovljevič. Po razpoloženju predstavnikov vseh grup odbora, bo šlo delo gladko izpod rok. V splošni debati se je konstatiralo, da zemljoradniki in muslimani ne zahtevajo izpremembe člena 8 poslovnika, ki govori o prisegi, ker niso stavili nobenih predlogov. Dr. Surmin je predlagal, naj se poslanci ne zaprisežejo na narodno edinstvo in da naj to sploh ne bo prisega, ampak „zavjet“ (zaobljuba). Komunisti so se izrekli načelno proti prisegi, v skrajnem slučaju pa so za to, da ostane beseda Bog izpusti pa naj se beseda kralj. Socijalni demokrati zahtevajo, da morajo vsi poslanci položiti isto prisego. Kot programatični republikanci stoje seveda načelno na stališču, naj se prisega izpremeni tako, da se poslanci zavezujejo, da bodo delali za dobrobit naroda. Izjavili pa so obenem, da bodo v slučaju, ako se dosedanja prisega za one, ki je še niso položili, ukine, izvajali konsekvence in takoj zapustili konstituanto. Radikalec dr. La-za Marković je predlagal, naj člen 8 ostane kakor je, naglasi naj se le, da s prisego ni tangirana sloboda poslancev, ki jim je zajamčena po volilnem zakonu, t. i. da glasujejo lahko slobod-

no o formi vladavine, kakor hočejo. Odbor je sklenil, da se sklepanje odloži, da se da načelnikom strank in vladi prilika, da stavijo eventualne predloge.

Nato se je vršila razprava o predlogu muslimanov glede člena 19 in je bilo sklenjeno, da se morajo predlogi ustavnemu odboru predložiti v roku 20 dni od dneva izvolitve odbora. Predlog so podpirali tudi socijalisti in zemljoradniki. Nadaljna izprememba pravi, da morajo biti ti predlogi podpisani od 10 poslancev in ne od 20, kakor do sedaj. Člen 35 se izpremeni v zmislu, da ima predsednik ustavotvorne skupščine pravico, odvzeti poslanca besedo, ako bi hoteli zavlačevati razprave, in to po odobritvi skupščine brez debate. Ta predlog so stavili demokrati. Člen 38 se po novi sestavi glasi: Ustavotvorna skupščina more na predlog predsednika, vlade ali 10 poslancev brez razprave odrediti rok, do katerega se sprejemajo prijave za besedo, vendar pa ta rok ne sme biti krajši od 15 minut. Člen 41 se izpremeni tako, da more predsednik odbiti besedo za stvarne popravke samo po odobritvi skupščine brez debate. Razprava o izpremembi člena 43 je bila odgovorjena. Popoldanska seja odbora je bila odpravljena, ker se je minister pravde ni mogel udeležiti. Prihodnja seja bo jutri dopoldne ob 10. uri.

London, 18. jan. Vest o odstopu perzijskega šaha doslej ni potrjena. Informirani krogi jo smatrajo za nerespicično.

Politični položaj

Beograd, 18. jan. (Izv.) Jutri se vrši prvi sestank gg. Pašića, Davidovića in Avramovića, ki ima nalogo ustvariti platformo za vstop zemljoradnikov v vlado. Danes popoldne je imel klub zemljoradnikov plenarno sejo, na kateri se je vršila obširna debata o ustavnem vprašanju. Klub se je izrekel za to, da se osnuje poleg v ustavnem načrtu predvidenega gornjega doma, še takozvani poklicni dom, ki naj bi ga sestavljali zastopniki organiziranih posameznih stanov. Glede kvoruma se je klub postavil na stališče, da naj ostane pri dosedanjih določilih.

Beograd, 18. jan. (Izv.) Vesti, da je Protić odložil predsedstvo radikalnega kluba, so neresnične. Protić je danes popoldne že referiral v klubu o raznih važnih političnih vprašanjih.

Beograd, 18. januarja. (Izv.) Danes popoldne ob 16. uri se je vršila seja radikalnega kluba, ki je trajala do 20. ure. Govoril je najprej Stojan Protić, ki je podal svoje mnenje o sedanjem političnem položaju ter naglašal, da je treba iskati sodelovanje Korosča, Radića in Markovića (komunistov) pri ustavnem delu. Za njim je govoril Vesnić o provizoričnem poslovnem redu, o ustavnem načrtu in drugih vprašanjih, ki jih ima skupščina rešiti. Nato se je oglašil Pašić, ki je takoj v začetku naglašal principijelno razliko med svojim in Protićevim mnenjem. Izjavil se je zelo energično proti dvotretjinski večini, ker bi v tem slučaju manjšina faktično večino terorizirala in ji onemogočila uspešno delovanje. Če je izjavil g. Protić, da bi bilo želeli kar najtesnejše zveze in sodelovanja s klerikalnimi Slovenci in federalističnimi Hrvati, mora on, Pašić, poudariti, da sodelujejo še sedaj v vladi i Slovenci i Hrvati, da pa ni dobro, koga siliti, naj stori nekaj, kar mu ne prija. Klub je vzel Pašićeva izvajanja z velikim odobravanjem na znanje.

Beograd, 18. jan. (Izv.) Radićev odposlanec dr. Basariček, je prišel danes popoldne v demokratični klub, da se posvetuje z Davidovićem. Razdelil je vsem klubom sklepe zadnjega kongresa Radićeve stranke, tiskane v cirilici, sam pa jih je razlagal.

Beograd, 18. jan. (Izv.) Na današnji seji demokratskega kluba so poslanci iz južne Srbije zahtevali, da se mora agrarna reforma izvajati tudi naprej v smeri, ki jo je začrtal prejšnji demokratični minister tega resorata. Dalje je bilo sklenjeno, da se sestavi posebna komisija, ki bo proučevala uradniško vprašanje.

Kaj se godi na Ruskem

Pariz, 18. januarja. (Izv.) Po poročilih iz Helsinkforska, so se vršila dne 12. januarja v Moskvi posvetovanja oficijelne sovjetske vlade, kako naj se zaduši protirevolucija. Dne 10. januarja so izbruhnili v Kijevu veliki protiboljševski nemiri. Čete rdeče ukrajinske armade so revoltirale. Delavci in železničarji so se pridružili revolucionarjem, katerim se je posrečilo, polastiti se arzenala. Sovjetski komisarji in njih pristajši so morali zbežati. Iz Moskve so poslali rdeče čete, da vduše protirevolucionarno gibanje. Po uradnih poročilih imajo sovjetske čete v bojih s protirevolucionarji že okoli 700 mrtvih in veliko število ranjenecv.

Moskva, 17. januarja. (Izv.) S francoske strani razširjene vesti o revoluciji v Kijevu so popolnoma neutemeljene.

Beograd, 18. jan. Prosvetno ministrstvo je dovolilo, da se v ljudskih šolah, ki jih obiskujejo tudi otroci ki ne govorje našega materinega jezika, poučuje zemljepis in zgodovina naše države v njihovi materinščini.

Dunaj, 18. januarja. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se je angleška vlada zavzela za otroke umrlega načelnika Ferdinanda ter intervencirala pri češki vladi, da se dvigne sekver nad Konopištom.

Zvišanje želzn. tarifov?

Beograd, 18. januarja. (Izv.) Kakor čujem, je ministristvo saobraćaja sklenilo povišati tarife tako za osebni kakor za tovorni promet, ker se z dose-danjimi tarifi ne doseže kritje izdatkov za železnice. Da pa vsled povišanih tarifov ne bo trpel naš izvoz, bodo za izvozno blago uvedene refakcije in izvozne premije.

Beograd, 18. jan. (Izv.) Zasedanje gospodarskega sveta se vrši 3., 4. in 5. februarja v Beogradu.

Vzorni falzifikati 20 dinarskih novčanic

Beograd, 18. jan. (Izv.) Ker so zopet izsledili štiri nove različne falzifikate 20 dinarskih bankovcev, ki so se pojavili v prometu in od katerih najnovejši so uprav vzorni, je upravni svet Narodne banke sklenil, da se ta novčanica takoj potegne iz prometa. Označba falzifikatov se bo poslala vsem javnim uradom ter bo objavljena tudi v Službenih novinah.

Zamena kronskih novčanic

Beograd, 18. januarja. Finančno ministristvo je končalo priprave za zamenjavo kronskih novčanic po eno in dve kroni. Zamenjava teh novčanic v novoosvobojenih krajih se prične koncem meseca januarja.

Izenačenje kazenskega prava

Beograd, 18. jan. (Izv.) Danes so se končale prve konference zaradi izenačenja kazenskega zakona in kazensko-pravnega reda. Iz Ljubljane sta se konference udeleževala tudi vseučiliška profesorja dr. Gojmir Krek in dr. Metod Dolenc. Konference se bodo ponavljale vsak mesec.

Veliko češko donavsko pristanišče

Bratislava, 18. jan. (Izv.) V prisotnosti češkoslovaškega ministra za trgovino in promet so se vršile tu konference glede zgraditve velikega češkoslovaškega pristanišča v Bratislavi. Komisije so predložile konferenci končne projekte, tako da se bo z delom pričelo že to pomlad. V Bratislavi se zgradi 5 velikih skladišč in elevatorjev za žito, kakor tudi veliko pristanišče za 5 milijonov ton. Stranska pristanišča se zgrade v Komoranu in Parkanyju.

Novo vodstvo ljublj. opere in drame

Beograd, 18. jan. (Izv.) Minister prosvete Svetozar Pribičević je poveril z vodstvom ljubljanske kraljeve opere ravnatelja Friderika Rukavina, z vodstvom drame pa Pavla Golio.

Narodno gledališče

— Ruski balet je privabil ljubljansko plesne umetnosti in lepoteželjno občinstvo v operno gledališče. Užitek je bil popoln. Anzambel primebalerine bivšega carskega baleta v Moskvi Margarite Fromanove je odličnejši in ljubljana ima redko priliko, da vidi umetniško tako dovršene stvari. Vse plesalke in ne najmanj solist Maks Froman so žele burno odobravanje. Zlasti sta se izkazali elevinji Redlova in Bjelova v nad vse ljubki polki Pierette in v Mačjem plesu vredni učenki svoje odlične mojsterice. Pravica bi zahtevala, da imenujemo vse sodelujoče po redu; naj za-dostuje še rečemo, da je Ljubljana videla še malo tako lepih baletnih večerov.

Zagreb, 18. jan. (Izv.) Zdravniška obdukcija je dognala, da je Bude Jagodić, ki so ga našli z razbito glavo v vagonu na državnem kolodvoru v Zagrebu, postal žrtev nesreče.

Dva zakona.

Nekaj slučajev nam je zadnje čase pokazalo, da živimo še vedno v nekakšnem ex-lex-stanju, oziroma da imamo dva zakona: enega v srcu in enega na papirju. Ker pa sodišče sodi vedno le po pisanim zakonu, zato ne pride do veljave oni visoki, srčni moralni zakon, ki je ob enem najvišji božji zakon in tudi vedno po pravici.

Tako je bilo n. pr. z dr. Susteršičem: srce slovenskega naroda ga je obsodilo kot izdajalca in on sam je moral po-
pogniti, da je ušel ljudski sodbi. Ko pa je prišlo pred svetniško zbornico vprašanje, ali naj se dr. Susteršič črta iz menika odvetnikov, so rekli gg. parafarariji: nimamo paragrafa, po katerem bi ga izključili, saj ni storil ničesar proti zakonu. To je naravno, kajti dr. Susteršič je res delal vse strogo po avstrijskem zakonu in mi smo bili izdajalci. Po starem avstrijskem zakonuorej Susteršiča ni mogoče obsoditi — novega zakona pa ni, razven onega, ki ga imamo vsi pošteni ljudje v srcih — in tako odvetniška zbornica ni mogla razsoditi. — Isto je bilo z dr. Pegano. Ta najničvrednejši človek v bivšem klerikalnem štabu, se je podal tako nizko, da je celo predlagal, naj se spremenijo slovenska trobojnica, ker so njeni slovanske barve. Bil je najmočnejša opora dr. Susteršiča, ko je izhajala „Resnica“. Celo kot zagovornik je pozabil svojo dolžnost in je tilo soglašal, ko so ustrelili slovenskega človeka zaradi par besedi med vojno. In glejte, ta človek je šel po prevratu po ljubljanskih ulicah in nihče ga ni oklo-
tural. In še danes hodi. Končno ga je ugrabil za vrat dr. Oblak in ga postavil na sramotni oder. Dr. Pegan pa je šel v svojem strahu: Saj nisem ničesar storil. In res so bili gg. parafarariji v zadregah, kako bi ga obsodili. Zaradi Brenčeta je stvar kočljiva — za drugo pa ni zakona. In našli so se celo ljudje, ki so rekli: kaj bi z njim? Pustimo ga. Saj je mrtvec in v politiko se ne vlika. Pegan sam je pisal, da se tdi sam sebi podoben crkjenemu psu na cesti. Pa je vsaj mrhovino treba popravit. In pa: kaj je treba pri nas falote prijeti šele tedaj, če stopijo v politiko? Pegan je obsodil narod in sam se je obsodil — paragrafa pa skotaj zanj ni bilo — kajti po avstrijskem zakonu je bil on dober državljani.

To sta bila dva občna slučaja. Zadnje dni pa smo imeli pred sodiščem dvoje slučajev, ki sta potrdila, da pri nas res ni zakona proti bivšim izdajalcem. Naš Miha Cop, ki je svoj čas po vsej pravici in resnici na radost in veselje vsem poštenim ljudem, okloktural bivšega radoviškega glavarja Mahizasa (ki zdaj nekje v Gradcu hujša proti nam) se je zadnje ločil tudi znanega Gabra, o katerem vsi dobro vemo, kako vlogo je igral v Beogradu pred in med svetovno vojno. Delal je tam sramoto slovenskemu imenu, po nekaterih poročilih je bil celo konfident, poslanik Hribar je vložil proti njemu žalbo zaradi denuncijantstva — skratka: Gaber ima na svoji glavi grehe, da je sploh sramota, da še živi v Jugoslaviji — zato ga je ugrabil naš Miha Cop. Bog mu daj zato srečo in zdravje — in mu je primazal že zdavnaj zasluženo klofuto. In glejte: stvar pride pred sodišče: Gaber je oproščen, Miha Cop pa mora plačati svojo zasluženo 200 K globo, ker biti konfident ni bilo proti avstrijskemu zakonu — zausnice pa so bile že takrat po 10 kron in so se zdaj zaradi obče dragine podražile.

Drugi slučaj: neki laični Vlnena si nismen zapomnil je kot učitelj nemškutaril in poučeval svoje otroke — (bilo je menda v Višnji gori) in pošten človek mu zdaj pove v obraz, da

je nemškutar in izdajalec. Razsodba: nemškutar je oproščen, oni pa, ki mu ej povedli resnico, je obsodjen, kajti bi izdajalec svojega rodu po avstrijskem zakonu ni bilo kaznjivo — razžaljenje časti pa se je kaznovalo prej ko slej. In zdaj se bo bivši nemškutar lahko skliceval na rozsodbo in bo rekel, da je pošten človek, oni pa, ki je povedal resnico, je bil obsodjen.

Jaz imam n. pr. tudi svojega denuncijanta, ki ga čakam, da ga dobim v roke. Prisegel sem pri živem Bogu, da bom stolkel nad njim vse, kar bom imel v roki in da ga bom prematil po vseh pravilih. (Imel sem zanj pripravljen še lujski načrt, pa recimo, da bom opravil bolj po krščansko). Kaj se bo zgodilo? Denuncijant bo šel tožiti: on bo oproščen ker denuncirati po avstrijskem zakonu ni bilo prepovedano — nasprotno, zasluži celo pohvalo — jaz pa bom obsodjen zaradi težke ali vsaj lahke telesne poškodbe. Ljudje — namreč dobri Jugoslavlani bodo dali meni prav, najbrže bo tudi sodnik v srcu na moji strani — zakon pa bo stal na strani denuncijanta. Kaj je torej storiti? Takih Peganov, Vehovcev, Gabrov itd. se klata še mnogo med nami. Večina iz njih še ni prejela svoje plačilo za vse, kar so storili. Slovensko srce jih je sodilo in obsodilo. Poštenemu človeku je to dovolj — falotu pa to ni nič. Za njega je samo pisan zakon — ta pa mu ni nevaren — ker izdajati narod, denuncirati itd. po zakonu ni prepovedano in po zakonu se sodi. S tem pridemo v konflikt z onim visokim moralnim zakonom, ki je nas kot sužnje odvezal vseh priseg in ni nam le veleval v imenu pravice upreti se proti staremu zakonu. Po zakonu, recimo, je, da naj si nihče sam ne jemlje pravice (ker sicer bi bilo še mnogo takih javnih sodb v Ljubljani in drugod!) zato pa bi morala taka pravica tudi poslužiti za to, da se da izdajalca, denuncijantom, konfidentom itd. njih počati. S tem bi bilo zadoščeno onemu visjemu, recimo narodnemu zakonu — ako mora biti zadoščeno avstrijskemu papirnatomu zakonu v slučaju, da pošten Jugoslovian falota-izdajalca javno oklofuta. V tem oziru se je spopetka pri nas premalo storilo in ker sedaj na starih tleh cvete novo izdajalstvo, se pozabljaja na vse, kar se je med vojno godilo.

Dva zakona sta: eden je v srcu, eden je v bukvali. Leta 1918, ko je ves narod sledil zakonu srca, kot najvišjemu božjemu povelju — je nekaj preveč „prevideh“ skušalo zadržati narod na tej poti. Grešili so proti zakonu svobode. V imenu tega zakona je Miha Cop pravično zaslužil svojo desnico in pisani avstrijski zakon ne more obsoditi.

So pa še drugi slučaj: Legijonar se vrne iz Sibirijske in gre v Ljubljani na komando. Tam najde kot komandanta bivšega avstrijskega oficirja, ki je pljuval v Sibiriji za njim, ko je odhajal k jugoslovanski legiji. Legijonar bi zdaj lahko pljunil... Ali pa: te dni v „Jutru“ učitelj v Murski Soboti imenuje tamošnjega policijskega komisarja veleizdajalca in neznačajnega. Takih stvari je še mnogo. Iz bivših patriotov se zbirajo tudi protirzavne bande, proti katerim so zdaj začele nastopati narodne garde. Ker ni zakona, oziroma je dvojen zakon: izdajalci, konfidenti, denuncijanti itd. so pri nas po večini zelo srečno odnesli pete, oziroma se jim ni nič hudega zgodilo. To se maščuje. Zato se zdaj tu in tam pojavi človek ki se pregreši proti zakonu, da bi lopovi čutili, da je še drug zakon, po katerem so bili sojeni in obsodjeni.

Rekonstrukcija bolgarske vlade.
V bolgarski vladi se je že dalj časa opazovala neka napetost med posameznimi člani, ki je prišla z demisijsko ministra za pravosodje in privrede do javnega izkaza. Levo krilo zemljoradnikov ni zadovoljno s politiko Stambolijskega, ki se je v času svoje vlade spremenil iz republikanca v monarhista. Ker so tudi razmere v stranki precej napete, se govori v silijskih političnih krogih, da bo Stambolijski takoj po svoji vrnitvi podal demisijo sedanjega kabineta in da bo prevzel sestavo nove vlade, iz katere bo izključil levo krilo zemljoradnikov.

Pariška konferenca in Avstrija.
Iz Londonaporočajo 17. januarja: Razen vprašanj, ki stoje na dnevnem redu dne 24. t. m. v Parizu se vršče konference, kakor n. pr. obnovitveno vprašanje, se bodo zaveznički bavihi tudi z nevarnostjo, ki pretila vsled poloma Avstrije.

Rusija in Anglija. Iz Moskve poročajo 17. t. m.: Uradna izjava zatrjuje, da smatrajo ruski vodilni krogi odnose med Rusijo in Veliko Britanijo za zelo resne. — Čičerin je poslal angleški vladi dve noti, v katerih ponovno poudarja, da Rusija ni zakrivila zavlačevanja trgovskega dogovora. Čičerin upa, da angleška vlada pogajanj ne prekine in ne razveljavi že doseženih sporazumov med obema državama. Rusijo vodi odkritosrčna želja, vzpostaviti diplomatske in trgovske odnose z Anglijo.

Uradniški štrajk v Španiji. Iz Madrida poročajo 17. t. m., da so stopili v stavko uradniški finančnega ministrstva, večina višjih uradnikov se strinja z namerami slavljujočih.

Prosveta.

Narodno gledališče.

Drama:

Sreda, 19. jan.: A. Kraigher: Školjka.

Četrtek, 20. jan.: A. Kraigher: Školjka.

Red C.

Petek, 21. jan.: Dickens: Čvrček za pečko. Red D.

Opera:

Sreda, 19. jan.: Baletni večer, gostovanje moskovskega imperatorskega baleta. Izven.

Četrtek, 20. jan.: Baletni večer, gostovanje moskovskega imperatorskega baleta. Izven.

Petek, 21. jan.: Nicolai: Vesele žene windsorske. Red E.

— II. simfonični koncert muzike dravske divizije se je vršil sinoči v Unionu. V svojem prvem delu je bil posvečen spominu Beethlovna; orkester pod vodstvom dr. Cerina je izvajal uverturo Leonora in pastoralno simfonijo. Z ozirom na skromna sredstva in razmere, zasluži delo dr. Cerina vsako priznanje, ker je dokazal svoje umetniško strucljenje in svojega orkestra, ki se je pokazal doread izvajanju klasičnega repertoarja. — Interesantno so bili odlomki Adamičeve „Tatarske snite“, delo našega skladatelja iz njegovega ruskega ujetništva. To je bilo za Ljubljano nekaj novega. — Pozitivno delo dr. Cerina je doseglo popoln uspeh in upamo, da pod njegovim odličnim vodstvom dobimo kmalu vojaški orkester, ki bo dostojno zastopal svojo nalogo. Nesporno stoji Cerinova divizijska muzika že danes na čelu naših vojaških godb.

— Javno predavanje na univerzi se vrši danes ob 8. uri svečer. Predava g. univ. prof. dr. F. Veber: „Stopnje življenja in pomen kulture“ kot zadnji del iz cikla „Telo in duša“.

— Dijaški dramski odsek društva „Preporod“ je uprizoril v nedeljo dne 16. t. m. v Sokolskem domu na Viču Cankarjevo farso „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“. Prireditelj je pokazala voljo do dostojnega prednašanja. Opaziti pa je bilo hitro študiranje, ki je povzročilo nekaj nepotrebnih pogreskov. Vse to pa ni motilo razpoloženja gledalcev, ki so bili z mladimi dilentanti zadovoljni.

— J. S. Bachov Pasijon po sv. Matetvju. Vse pt. dame in gospode in gospode, ki so pripravljene sodelovati pri pasijonu, vabim na sestanek v društvenem sobo Ljubljanskega zvana (Narodni dom) v četrtek dne 20. t. m. ob 19. uri Dr. Josip Čerin.

— „Kritika“ književno umetniška revija. Sadržaj sveske za januar: Ogledalo, Josip Kulundžić; Smrt zimskega dana, Gustav Krklec; Zidovi tišine, Augustin Ujčević; Mrtna noč, Gustav Krklec; Lirika Janka Folica-Kamova, Nikola Polić; Marginalije o književnim krizama, Stevan Galogaža; Jedna premijera, Al. F. A.; Sečivčeva knjiga, Ante Kovač; Književni burgijaši, Nip; Cirkus Reinhardt, J. K. „Kritika“ izlazi jedampet mislečno, svakog 15. Ured-

nistvo se nalazi u Zagrebu, Ilica br. 17. II. — Uprava i administracija nalazi se u Zagrebu, Gunduličeva ulica br. 1. II.

— **Enotni šolski zakon.** Iz Beograda nam poročajo, da je glavni prosvetni odbor iz svoje srede sestavil strokovno komisijo, ki ima nalogo, da izdela podrobnosti zakona za vsučilišča, srednje in ljudske šole, veljavne za vsa država.

Sodobne spake.

Silni vihar svetovne vojne je razburkal in razkrojil, zabrisal in izpremenil vse naše življenske razmere, telesno in duševno. Ni ga stanu, kateremu ne bi se poznali globoki sledovi tega viharja. Naravno pa je, da silovitost viharja ni risala mehkih in harmonijskih potez, a rezala odurne, pregloboke in preplivite brazde, delala nenaravne skoke, prekrive in preravne rise, tako da gledamo sedaj tu in tam neverjetne karikature v pojavih vsakdanjega življenja. Ogledimo si nekatere take spake, opozorimo blage ljudi na te pošasti, izpostavimo jih zasmehu in pomilovanju — in izginile bodo v brezno pozabljenja.

Kmet Vilar je bil pred vojno velik siromak. Njegovo posestvo je bilo zakopano v dolgove, kakih sto kron davka je plačeval z največjo težavo, obresti od dolgov je ostajal dolžan; lezel je vedno globlje v gospodarski pogin. Vojska ga je rušila. Vsula je na njega denarja kakor toče, stradati mu tudi ni bilo treba, ker je živež pridloval doma. Pred pobiranjem pa je že ručil dvojne merice za sebe in svoje. Bil je gospod, vsi drugi stanovi beraci, katerim je za drag denar milosno delil drobtinice. Postajal je ošaben. V gostilni so nosili litre vina po dvajset kron pred njega, gostilna, katere se je moral pred vojno ogibati, mu je postala potreba. Toda draginja je rasla. Avstrija je razpadla. Jugoslavija se je ustanovila. Rabila je na vseh koncih velikih sredstev. Davki so se povisali. Vilarju to ni bilo po volji. Jel je rohneti. Vsega je bila kriva nova država in Srbi. Za volji, katere je prodal pred vojno za 800 K, je dobil sedaj 20.000 K in ako je moral zdaj plačati namesto 100 K davka le 150 K, tedaj je bil ogenj v stehi in Vilar je preklinjal Jugoslavijo ter hvalil Avstrijo.

Zupnik Kljuec je pred vojno pasel in strigel svoje ovčice po stari navadi, udobno in varno, saj je stalo Njhuovo Apostolsko Veličanstvo z vsami bajonetami za njim. Med vojno tudi ni bilo slabo za njega, imel je posestvo, imel je bera, katero je skrbno čuval dunajski Apostol, dobro plačanih maš za žive in mrtve v vojni je kar deževal in ko je papirnati denar izgubil veljavo, je zvitil Kljuec takoj uganil, da mu mora prinesiti za mašo vsak štiri, toda srebrne krone, ki so bile vredne 52 papirnatih. Tako je spravil zadnjo srebrno krono iz žepa svojih pobožnih ovčic. Zato pa je na priznici vpil in hvalil „katoliškega, presvitega cesarja“, slavno Avstrijo in nepremagljivo armado. Enkrat je celo rekel: „Bog bi bil lump, ako bi pustil, da katoliška Avstrija propade!“ In res je propadla. Ljudje Kljuecu niso verjeli več. Niso več tako radi plačevali maš, ki niso pomagale, da bi prišli sinovi domov. Pri volitvah je Kljuecova stranka po-

— **30-letnica učiteljske v Alksinac.** Letos na sv. Save dan preteče 30 let, kar je bilo v Kragujevac ustanovljeno učiteljske, ki je bilo pozneje premesčeno v Beograd, pred 25 leti pa v Aleksinac. Doslej je bilo v zavodu vzgojenih nad 1500 ljudskih učiteljev. Petdesetletnica se proslavi meseca maja s sestankom vseh gojencev in profesorjev, ki še žive.

polnoma pogorela. Kljuec je besno! Tožilo se mu je po Avstriji in Susteršiču in jel je rohneti proti Jugoslaviji in Srbom.

Učitelj Radovan je velik idealist. Med vojno je stradal kot malokdo. Jugoslavijo je pozdravljaj s praznim želodcem iz globine srca. Zda se uresničitjo njegove žareče sanje, katere je moral prej skrivati na dnu svoje izmučene duše, zdaj nastopi doba narodnega edinstva, prosvete in blagostanja in kakor jesenska megla izginejo nemškutarji, birokrati in klerikalni zeloti. Ni minilo pol leta Jugoslavije, že so se splazili na vplivna mesta šolske uprave razni stari birokrati in izšel je „Načrt šolskega zakona“, nad katerim se je Radovan zjokal. V njem je sedela kakor sova na bukovem štoru — predpolpna „verska vzgoja“. Klerikalci so se zadovoljno muzali. Radovan je obupaval. Tedaj vendar pride iz Beograda da vesela vest. Tam so izdelali drug projekt šolske reforme in Radovan si je oddahnil, dasi so mnogi v družbi a klerikalci besno udrihali po tej osnovi — dokler niso prišle volitve in so klerikalci pogoreli. Zarja vstaja in ubogemu Radovanu želimo veselo prihodnost!

Uradnik dr. Zuzelka je bil pod Avstrijo prezidialni tajnik deželnega predsednika, nemškega grofa. Najraje bi se bil pisal „Schuschetke“, toda bilo je le malo nerodno, zato je ob gotovih prilikah veljal za paradržnega Slovence. V srcu pa je bil vtrni sluga svojega šefa, klerikalen do kosti in vnet za močno Avstrijo. V Jugoslaviji so ga črni matadorji v Ljubljani takoj napravili za okrajnega glavarja. V zalvalo je sovražil vse, kar ni bilo črno, zlasti Sokole in učiteljsvo. Ker pa je imela ta Zuzelka po svojem temnear telesu še nekatere rumene lise, je izgledala kakor pristna avstrijska zastava. Zeno je imel Nemko. Doma se je govorilo vse nemško. Srbi so mu bili zopetni. Nemškutarjem je dajal potuhe. Seveda vse natihome — dokler ga ne odnese veter iz Beograda — to za trdno upamo.

Delavec Kopitar je delal v velikem podjetju med vojno pod varstvom avstrijskih bajonetov. Jedel je samo ne zabeljeno repo, krompir in korenje. Opetkal se je pri delu od same slabosti. Toda upiral se ni. Jugoslavija mu je prinesla svobodo, kruh in obilen zaslužek. Ker pa je draginja rasla, si je razlagal svobodo tako, da mora o bilo zaslužiti, malo delati, a živež mora biti poceni. Zato štrajka in kolne Jugoslavijo ter ji škoduje, kjer more, dokler mu iz Rusije došli ujetniki ne opišejo boljševičkega raja.

To so naši sodobni izjemni tipi, ki pa še ginejo, kakor sneg v pomladi.

Miha Lopar.

Domače vesti.

Ljubljana, 18. januarja

* Čehoslovaško odklikovanje generala Maistra. V torek je bil potom naše vlade izročen generalu Maistru vojni križec čehoslovaške republike.

* Nune v St. Petru pri Mariboru zagovarja „Straža“ v svoji letošnji 3. številki in zdi se je uganika, da se zgrajajo narodnjaki nad škandalom, ki ga mirno gleda višja šolska oblast, da namreč še danes, po dvehletnem obstoju Jugoslavije, poučuje tam šolska sestra brez potrebnega izpita iz slovenščine.

Za nune veljajo seveda izjemni predpisi, posebno za take, ki imajo svoj „Mutterhaus“ v Eggenbergu pri Gradcu in so tam tudi vzgojene ter se gotovo niso učile spoznavati našega naroda in njegovih teženj. Kako morejo take vzgajati mladino v narodnem duhu! Šentpeterskim nunam pa gre kljub temu po „Stražinem“ članku zaslug, da je ostal ta kraj v mariborski okolici za časa Avstrije najbolj narodno zaveden! Tega sami ne verjamete; ali pa mislite, da so to dosegle s tem, da so učile slovenske otroke švabski Oče naš ter vzgajale po receptu germanskih kloštrov? Vobče je pa znano, da so stariši pošiljali deklice v ta internat, ker so se tam naučile najboljše blažene nemščine. Poverjenstvo za prosveto opozarjamo na ta dejstva in ga prosimo, da naredi konec tem Verstovškovim protežirankam. Nune, ki so prelepe, da bi napravile predpisani izpit iz slovenščine, že davno ne sodijo na slovenske šole! — M.

* Kontrola v Kočevju. Ministrstvo za šume in rude je namestilo v Kočevju svojega delegata z nalogo, da obrada posebno pozornost eventualnim sporom med delodajalci in delavci ter e tem obvešča ministrstvo.

* Položaj na Reki je vedno še skrajno neugoden. O javni varnosti se ne more niti govoriti; k temu prihaja še težko vprašanje prehrane, brezposelnost in pomanjkanje vsakega zaslužka. Tovarne in trgovine večidel mirujejo, prebivalstva je vsak dan manj, tako da se je število prebivalcev znižalo že pod 40.000. Živilske potrebešine so strahovito drage. Mese že skoraj 14 dni sploti ni dobiti, a ko se je po zadnjih dogodkih meso prvič zopet prodajalo, je veljal kilogram 300 kron. Sedaj stane na Reki kilogram mesa 200 kron, kilogram moke 50, kilogram riža 50, liter mleka 40, kilogram zelja 30 kron. V teh mejah se gibljejo tudi cene ostalih potrebščin. Relja preživlja težke dneve. Prebivalstvo se tolaži edino s tem, da pride kmalu konec cele te komedije.

* Izpremembe v presbiron. Kakor smo že poročali, je ukazni komité ministrov od vseh ministrstev zahteval, da do dne 1. februarja vpošljejo seznam uradnikov z oznako kvalifikacije. Z ozirom na to, so nekateri višji uradniki že podali ostavke, ker niso imeli potrebne kvalifikacije. Tudi sedanjí šef presbirona, Pera Taletov, zapusti svojo mesto, ker nima potrebne kvalifikacije.

Politične beležke

Izjave Radičevega odposlanca. Iz Beograda poročajo 17. januarja: Posl. dr. Basariček je izjavil, da je prišel v Beograd v uradnem poslu in da je njegova politična misija sporedna. Izročil je klubom resolucijo Radičeve stranke in bo imel konte-
rence z raznimi parlamentarnimi klubi. Dr. Basariček izjavlja, da resolucije Radičeve stranke omogočajo sporazumi s strankami.

Odklikovanje Beograda. Povodom podelitve križa legije časti Beogradu, piše „Temps“: Cast, ki jo je izkazal francoski narod z visokim odklikovanjem mučenikemu mestu Beogradu, je največji in najznačilnejši izraz hvalečnosti in spoštovanja, ki ga goji francoski narod za herojski srbski narod. Liege in Beograd, dve mesti — dva mučenika, nosita sedaj najvišje odklikovanje, ki ga more dati francoski narod, a francoski narod ve, da zna Beograd in z njim srbski narod ceniti prijateljstvo, ki mu je dokazuje odklikovanje legije časti.

Vicont de Fontenay. Uradno se potrjuje vest, da je sedanji francoski poslanik na beogradskem dvoru, de

Fontenay, prestavljen kot poslanik francoske republike v Kopenhagen. Na njegovo mesto priden v Beograd dolgoletni tajnik francoskega poslanstva v Beogradu, Clemens Simon, bivši francoski poslanik v Pragi. — Poslanik de Fontenay, je prišel kot poslanik francoske vlade v najkritičnejšem času, v letu 1916, ko je bila srbska vlada na Krfu, ko je srbska vojska umirala po Albaniji in na otočju Vidu. Ko so mnogi obupavali, francoski poslanik ni obupal, zastavil je ves svoj vpliv v Parizu, da je izdeležoval izdatne pomoči srbski vojski in beguncem, pojačanje in formacija solunske fronte je njegova zaslug, katero je podpiral na njegova poročila takratni, a sedaj zopet predsednik francoske vlade, Briand.

Fontenay je tudi kot predstavnik francoske vlade v osvobodjeni in ujedinjeni naši kraljevini bil vedno odkritosrčen zagovornik naših interesov in povsod doledno zastopal naše stališče, zato so ga tudi italijanski časopisi velikokrat napadali. — Beograpski časopisi obžalujejo odhod francoskega diplomata, ki je izgubil v vojni dva sina in se nadejajo, da bo njega naslednik Clemens Simon, ki pozna dobro naše razmere, sledil vzgledu svojega prednika.

Na njegovo mesto pride baje Dragotin Stefanović, bivši naš poslanik v Lizbonu.

Madžarska nesramnost. V naši Vojvodini (nekdanja južna Ogrska) je v državnih uradih še vedno dosti Madžarov, ker ni dosti naših uradnikov, ki bi jih nadomestili. Ti madžarji so pa drzni kakor se to najlepše vidi iz tega, da je sodišče v Pančevu zahtevalo od konstituantne izročitev posl. dr. Dušana Boškovića in je poslalo tudi neko prilogo, pisano v madžarskem jeziku. Predsednik konstituantne dr. Ribar je zahteval pri ministru pravosodja, da pozove upravitelja tega sodišča na red, ker je razžalil dostojanstvo ustavotvorne skupščine s tem, da ji je poslal nerazumljiv dopis.

Draginjske doklade za policijske agente. Ministrski svet je sklenil, da se od dne 1. januarja t. l. dalje izplačuje osebna in rodbinska draginjska doklada vsem policijskim agentom, katere urad za ustrojstvo odeljenja za javno varnost prizna kot stalne državne organe s pravico do pokojnine. Ista odredba velja tudi za policijske agente ministrstva notranjih del, ki so uslužbeni pri komisarijatih železniške policije.

Poslana tehnična šola. V Beogradu se je tu dnu otvorila tehnična šola za pouk oddelnih vodij telefonskega in brezžičnega prometa. Prijavilo se je 12 kandidatov. Pouk bo trajal tri mesece; potem nastopijo kandidati enoleten praktični kurs, nakar bodo stalno nameščeni. Šolo upravlja ministrstvo pošte in brzojava.

Proti izkoriščevanju delavstva. Po vodnem razpusta raznih delavskih organizacij, so nekateri delodajalci hoteli izkoristiti priliko ter so znižali dneine in ostale prejemke svojih uslužbencev. Z ozirom na to, je že izdala vlada naredbu, ki strogo prepoveduje vsako izkoriščanje delavstva v sedanjem izjemnem stanju, zniževanje mezd in odpuščanje.

Likvidacija madžarskih šol. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se mora takoj izvršiti likvidacija takozvanih julijanskih šol za pomadžarjenje na Hrvaškem. Posestva in imetki teh šol se imajo smatrati kot državni plen.

Paketna pošta iz Amerike. V Prago je dospelo 460 ameriških paketov za Jugoslavijo, kot prva ameriška poštna pošiljatev. Paketi bodo nekaterih dnevih odposlani v Jugoslavijo. Naše jugoslovanske pošte bodo sprejemale pošiljatev za Ameriko, ko bodo prišla iz Amerike poštna obvestila.

Razdelitev monitorjev. Trije domavski monitorji, ki so pripadali bivši avstroogrski rečni flotili in ki so bili prisojeni Rumunski, so dospeli v Orsovo. Do sedaj so bili pod jugoslovanskim varstvom.

Vreme v Dalmaciji. Kakor se nam poroča iz Splita, se v Dalmaciji letošnja zima ni mogla uveljaviti. Sredi januarja imajo v Dalmaciji krasno pomladansko vreme in temperatura znaša 12 do 15 stopinj nad ničlo. V južni Dalmaciji se že pojavljajo cvetni popki na drevju.

Brezposelnost v Ameriki. Ministrstvo za socialno politiko objavlja svarilo, naj se naši državljani v sedanjih razmerah nikar ne podajajo v Ameriko iskat dela. Glasom poročila našega generalnega konzula v Chicagu je v Združenih državah sedaj nad tri milijone delavcev brez posla in zaslužka.

Iz mariborskega kulturnega gibanja. Na ponedeljkovi seji „Slovenske čitalnice“ se je odbor konstituiral sledeče: predsednik prof. Voglar, gospodar, vodja poštnega urada Novak, blaginjak v. rev. Jarh, knjižničar dr. Reisman, ki prevzame tudi vodstvo ljudske knjižnice. Knjižnica se odpre v kratkem. „Čitalnica“ je pristopila k Zvezi kulturnih društev in bo skušala po ljubljanskem vzgledu ustanoviti v mariborskem Narodnem domu tako potrebno otroško gledališče. Naročila si je tudi vse slovanske liste iz Primorja. Dalje se je razmotrivalo o potrebi skupnega odbora mariborskih narodnih društev, ki naj bi razporejal njihove prireditve.

Razveljavljena poročna obsodba. Mariborski kazenski senat je razveljavil sodbo, po kateri je bil gozdar barona Zwickla, Požar, pri zadnjem porotnem zasedanju zaradi uboja nekoga srbskega vojaka obsojen na dve leti težke ječe, češ, da je kazen prenizka. Požar pride zaradi tega še enkrat pred poroto.

Bogojevljenje. Danes, v sredo praznično pravoslavni svoj veliki praznik Bogojevljenja. V cerkvenih ceremonijah tega dne se nahajajo tudi posvečenje vode, ki se izvrši v Ljubljani pred šentpetersko vojašnico ob 10. uri dopoldne. Pri blagoslovljenju sodeluje vojaštvo ljubljanske garnizije in divizijska muzika. Počasne čete bodo oddale salve, a z grada bodo topovi označevali posvečenje vode.

Novi ljubljanski davki. Deželna vlada za Slovenijo je z naredbu z dne

4. januarja 1921 dovolila uvedbo mestnega občinskega davka od prenočišč in vozil v Ljubljani. Stranke, ki bodo imele plačevati to davščino, se opozarjajo na določila te nardbe, priobčene v Uradnem listu št. 5 z dne 17. januarja 1921 s pozivom, da se brez odloga javijo osebno pri mestnem magistratu (knjižkovodstvo) v svrhu popisa in odmere davščine, ki je stopila glede prenočišč z dnem 17. januarjem 1921 in glede vozil z dnem 1. januarjem 1921 v veljavo.

Na Osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, se začne pouk v pletenju z bisericami, katerega se lahko udeležijo žene in dekleta, katere imajo veselje do imenovane tehnike. Učila so zastoj na razpolago.

Najdeni ključji. V Šelenburgovi ulici je danes uslužbenka naše uprave našla štiri ključje. Kdor jih je izgubil, jih doli v upravi „Jutra“.

Reduta v Mariboru. Pododbor Udruženja igralcev v Mariboru prireditelji dne 8. februarja v gledališču veliko reduto.

sv. Telovadno društvo „Sokol“ v Bohinjski Bistrici bo imelo v nedeljo dne 23. t. m. ob 15. uri svoj redni letni občni zbor v prostorih br. Grobotka. Bratje in sestre, udeležite se občnega zbora polnoštevilno. Vabljeni so tudi vsi prijatelji Sokolstva.

Rodbinska drama. Kovaški mojster Fran Vidmar v Domžalah, ki se je lansko leto vrnil iz ruskega ujetništva, si je te dni iz revolucije pognal krogo v prsa ter se smrtonosno poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico ljubljansko. Zdravniki upajo, da bo okrevljal. Vzrok poskušnega samomora so baje družinske razmere.

Strašen zločin se je v Silvestrovi noči pripetil v Škorklji pri Trstu. Ponočni čuvaj Atilij Gjurgjevič je iz ljubosumnosti streljal na svojo ljubico Katarino Legović iz Kaštelirja v Istri. Zadel jo je v prsa ter težko ranil. Potem ji je zvezal noge in roke ter jo vrnil v vodnjak. Pretečeno soboto so našli mrtvo truplo v vodnjaku. Gjurgjevič je zločin že priznal.

Velika takvina na zagrebškem kolodvoru. Za trgovca Adolfa Bauma so prispeli na državni kolodvor v Zagrebu trije veliki zaboji manufakturnega blaga. V skladišče na kolodvoru so udrli neznani tatovi ter ukradli raznih tkanin za 250.000 K.

Samomor. V nedeljo ob 15. uri se je v svojem stanovanju v Jenkovi ulici v Mariboru ustrelil znani mešetar z zemljišči, 55letni vdovec Anton Rokavec. Vzrok samomora neozdravljiva vodenica.

Prijeta žeparica. V soboto so kriminalni organi opazovali na Vodnikovem trgu neko 50letno ženo, ki je imela dolgo pelerino in se zelo sumljivo vedla. Videli so, ko je neki prodajalki ukradla čebulo ter se le tam gibala, kjer je bila velika gnječa. Ko je ženska odšla s trga mimo stolne cerkve v Stritarjevo ulico, so jo kriminalni organi prijeli in odvedli na policijo. Na Franciškanskem mostu je spustila skrivaj rdečo listnico v kateri je bilo 600 kron denarja. Ugotovilo se je, da je bila listnica isto dopoldne ukradena neki nadstrážnikovi soprogli.

Po svetu.

× Ogromen zrakoplov za polnike. Angliško zrakoplovno ministrstvo ima načrt prvega civilnega zrakoplova, ki je že v delu. Zrakoplov bo dolg 670 čevljev, vseboval bo 1.201.000 kubičnih čevljev plina, brzine bo imel 62 milj na uro in tehtal bo, pri polni opremi, 14.75 ton. Prostora bo imel za 50 potel in za ravno toliko umivalnikov, nadalje je preskrbljeno tudi za mize za obedovanje. Zrakoplov bo imel znak „R 36“. Dogotovljen bo kmalu in bo poletel prvič v Egipt.

× Za matematike. Bivši nemški cesar Viljem je bil rojen leta 1857., ob razsulu leta 1918. je štel 59 let, vlado je nastopil leta 1888., tedaj je vladal 30 let. Ako seštejemo vse skupaj, dobimo število 3836. — Bivši avstrijski cesar Karel je bil rojen leta 1857., ob razsulu leta 1918. je štel 31 let, vlado je nastopil leta 1916., tedaj je vladal 2 leti. Ako seštejemo vse skupaj, dobimo število 3836. Od razsula ste minuli dve leti. Ako delimo 3836 skozi 2, dobimo leto 1918.

× Nov tiskarski stroj. Kakor se iz Berlina poroča, je voigtlandska tvrdka za izdelovanje strojev po naročilu firme Ullstein & comp. izgotovila rotacijski stroj izredne popolnosti. Ta stroj tiska naenkrat 384 strani v formatu Ullsteinovih romanov. Poleg tega reže in previja teh dvanajst pol in razvrsti strani po številkah. Knjiga s 384 stranmi pride popolnoma izgotovljena iz stroja.

Gospodarstvo

Kriza industrije v Sloveniji

V beograjski „Demokraciji“ objavlja narodni poslanec dr. Žerjav članek o krizi industrije v Sloveniji, v katerem izjavi:

Leto 1921. je bilo za Slovenijo zelo težavno: izpolnjeno je s političnimi in ekonomskim udarci. Leto 1921. pridenja z novimi težkočami.

Slovenija ima precej močno industrijo. Ta industrija, prej sestavni del avstrijskega ekonomskega življenja, sedaj — naravno — pada iz krize v krizo, dokler se ne uži v nove ekonomske razmere. Siromašna dežela ne more prehraniti vsega svojega prebivalstva, ki se mora izseljevati, ako ne najde zaslužka v industriji. Tudi danes se iz Slovenije seli vsak dan na stotine seljakov. Atrakcija dolarja je ogromna in ljudstvo bi prodalo vse, kar ima, samo da dobi vozni listek za Ameriko. V naši „Belgiji“, kakor jo je pokojni Kosta Stojanović rad imenoval, je nekaj gnilega.

Slovenija preživlja težko krizo svoje industrije. Delo se ustavlja zaradi pomanjkanja sirovin. Zaradi visokih delavskih mezd je produkcija razmeroma draga. Naša valuta, slaba v primeru zavezniškimi deželami, a dobra v primeru z Avstrijo, onemogoča konkurenco domačih tovarn s tujimi. Koksa naša industrija celo leto ni videla. A naša pogodba s Češko, kar se tiče koksa in železa, je neizvedljiva.

Lahko bi kdo rekel: pa naj propade ta industrija, ako ni sposobna, da živi in dela. To je lahko reči, če se ne vpoštevajo strašne posledice takega opuščenja industrije. A če bo naša industrija uničena, potem nam bodo tuji (Avstrija in Nemčija) diktirali cene. Ne smemo pozabiti, da je ravno toliko, kolikor so vredna poslopja in stroji, vreden tudi kvalificiran delavski kader. Če pa opustimo našo industrijo, se bodo naši kvalificirani delavci razkropili po vsem svetu. In tako bi bil uspeh kulturnega dela tolikih let uničen v kratkih mesecih.

Vsako industrijo, za katero nismo absolutno sigurni, da nima pogojev za življenje pri nas, moramo podpirati in vzdrževati, dokler je le mogoče. Kajti ustanovljati nove industrije je tokrat dražje, kakor podpirati one, ki obstoje, a katere so zašle v krizo brez lastne krivde. Ob novem letu so fužine na Jesenicah odpuštile 2000 delavcev. V Ljubljani so uničene železniške in avtomobilske delavnice, prve vsled nerazumljive politike zagrebške železniške direktije, druga vsled nespretnosti vojne uprave. Jeklarna v Ravnah bi lahko delala za državne železnice. Ministrstvo saobračaja, ki je odposlalo posebnega eksperta, se je o tem prepričalo, a v praksi se še nadalje naroča v Budimpešti. Vojna uprava naroča postelje v Avstriji, dočim bi s svojimi naročili lahko rešila situacijo na Jesenicah. Vsa lesna industrija propada zaradi prevlake izvozne carine v zvezi s konkurenco Avstrije in Češke. Tovarna papirja nima celuloze, dočim se naša celuloza izvažja v Italijo itd.

Kriza industrije v Sloveniji je kriza industrije vse Jugoslavije. Odločiti se moramo: je-li hočemo imeti svojo nacionalno industrijo, ali pa hočemo ostati čisto agrarna dežela. Prepričan sem, da bomo pozneje z ogromnimi stroški poskušali zopet dvigniti ono, kar danes opuščamo.

× Koliko papirnatega denarja ima Jugoslavija? Veliko se govori, da je finančno gospodarstvo naše države slabo, da finančni minister venomer tiska nove bankovce ter z njimi pokriva državne izdatke. Res je, da postaja množica bankovcev v Jugoslaviji vedno večja, a niti od daleč ni dosegla one višine, kakor v drugih državah. Proti koncu pretečenega leta smo imeli bankovcev v prometu približno 3100 milijonov dinarjev. Nemška banka pa je imela okroglo 65.000 milijonov mark, Avstro-ogrška banka preko 50.000 milijonov kron, Francoska banka 40.000 milijonov frankov itd. Vidi se torej, da je naša Narodna banka najbolj solidna izmed vseh naštetih.

× Dole naše države, pri Narodni banki kraljevine SHS? Ker so dohodki naše države manjši kakor izdatki, krije finančni minister primanjkljaj na ta način, da dobiva posojila pri Narodni banki kraljevine SHS. Do sedaj se je izposodilo finančno ministrstvo približno 1900 milijonov dinarjev. K temu pride še približno 900 milijonov dinarjev, ker si je država izposodila celo vsoto, ki jo je rabila za zamenjavo avstrijskega denarja pri Narodni banki. Celoten dolg naše države pri naši nemški banki znaša nekaj čez 2800 milijonov dinarjev. Ta vsota je sicer ogromna, vendar je v primeru z dolgovi, ki jih imajo druge države napram svojim enajstskim bankam precej nizka.

× Sestava državnega proračuna za leto 1921/22. Pokrajinske vlade so večinoma že odposlale svoje budžete finančnemu ministrstvu. Državni proračun bo v ministrstvu izdelan in tiskan do konca aprila, tako da bo v maju že predložen konstituenti.

predložen konstituenti.

Slabi stroji. Obrtni vestnik navaja slučaje, kako so razni obrtniki pri nakupu strojev bili ogoljufani za kvaliteto strojev. Opozarja obrtnike, naj se ne pustje zapeljati od preizkušnih cen in naj svoja naročila izvršujejo le pri starih tvrdkah, ki izdelujejo priznano dobro blago.

Najbolji imenitno. Pišejo nam: Pod tem naslovom ste zadnjič ponatisnili netočno notico iz „Napreja“ ter dokazali komentar, ki po mojem mnenju bazira na napačnih informacijah. Cinkarna je sicer državno podjetje, kriti pa mora sama vse svoje stroške z denarjem, ki ga izkupi za blago. Ker znaša cena cinkovemu prahu 17 do 18 kron za kilogram, skupi pri izvozni carlini 12 kron Cinkarna 5 do 6 kron pri kilogramu. Kje pa naj išče Cinkarna sredstva, da plača svoje delavce, premog itd.? Če je Cinkarna tudi državno podjetje, je popolnoma izključeno, da se ji bi carina povrnila, ne glede na to, da bi bil v tem slučaju efekt isti, kot če bi bila carina ukinjena. Vlada je pred kratkim dovolila izvoz 100 vagonov finega tobaka brez vseh izvoznih pristojbin. Vlada je v tem slučaju ukinila izvozne pristojbine sigurno zato, da je uprava državnih monopolov prejela polno vrednost za prodano blago in na ta način krila svoje stroške. Trditve, da gre izkupiček, tudi če obstoji izvozna carina, v državne kase, je sicer pravilna, ali carinarna ima svojo kaso. Državna cinkarna in uprava državnih monopolov pa zopet svojo.

Prodaja lesa. Mestna aprovizacija v Ljubljani bo prodajala v cerkvi sv. Jožeta v četrtek dne 20. januarja ob 10. uri dop. na javni dražbi okroglo 400 kosov dobrih, suhih, 52 mm debelih smrekovih desk.

Tovarna glavnikov itd. se zgradi pri Ljubljani. Izdelovala bo poleg vseh vrst glavnikov, lasnic itd. tudi dvojne glavnike in dvojne lasnice, oboje za dame in za otroke. Z zidanjem tovarne se prične začetkom letošnje pomladi; stroji najmodernejšega sestava pa dosepe iz Francije.

Gospodinski tečajji po deželi. V drugi dobi zimskega tečaja, ki traja od 3. januarja do 15. marca t. l. se vrše gospodinski tečajji po sledečih krajih: v Ormožu pod vodstvom ge. Premrov, v Studencih pri Poljanah pod vodstvom ge. Primožičeve, v Letušu ob Paki pod vodstvom ge. Sittigove, v Trbovljah pod vodstvom ge. Odlaskove in v Podbrezju nad Kranjem pod vodstvom ge. Jakličeve. Jesenski tečajji so se dovršili povsod s prav poveljnim uspehom. Sprito obilnih priglasi st se morala tečaja v Ormožu in v Podbrezju ponoviti. Opozarjamo že sedaj merodajne kroge, da se za prireditve jesenskih gospodinskih tečajev, ki se pričnejo dne 15. oktobra t. l. že sedaj zainteresirajo in da predložijo pravočasno svoje prošnje na poverjeništvu za kmetijstvo.

Poziv vinogradnikom! V kratkem bode sklepala naša država trgovinsko pogodbo z Italijo. Preti nam velika nevarnost, da izsilijo pri teh pogajanjih Italijani od naše vlade uvoz svojih vin v Jugoslavijo in s tem unižijo naše vinogradništvo. Temu se je z vso močjo upreti. Sklicujte protestne shode po vseh vinorodnih občinah. Pošiljajte proteste proti tej nakani v imenu občin, kmetijskih podružnic, kmetijskih in vinarskih društev, zadrug itd. v roke naših poslanskih klubov v Beogradu brez razlike političnih strank. Bodite oprezni, da ne nastane katastrofa. — Vinarski strokovnjak.

Trgovska pogajanja med Jugoslavijo in Nemčijo so bila — kakor poročajo iz Beograda — pred kratkim končana. Dosežena je sporazum v vseh trgovskih vprašanjih, o transitu, carinah, plovidbi in železniškem prometu. Politični del teh vprašanj se bo vršil pozneje.

Živina iz Nemčije. Kakor poroča „Politika“, je predsednik komisije za prevzemanje živine, katero nam mora izročiti Nemčija v znislu mirovne pogodbe, polkovnik Rekalic, prispel te dni v Beograd zaradi instrukcij v svrhu čim hitrejšega transporta živine. Transporti se bo pričelo v najkrajšem času. Živina je že zbrana na nekaterih nemških postajah. Razdelila se bo v prvi vrsti v onih krajih, ki so v vojni voje največ trpeli, to je v topliskem, niškem in podrinskem okrožju.

Volitve v trgovsko-obrtniške zbornice. Po odloku ministra za trgovino in industrijo, dr. Kukovca, bodo v kratkem razpisane volitve za trgovsko-obrtniške zbornice. Medijaturje se priključijo zagrebški zbornici in dobijo dva, Prekmurje pa ljubljanski zbornici in dobi tri mandate.

Odkup južne železnice. V kratkem se prično nova pogajanja z Južno železnico glede odkupa onih prog, ki se nahajajo na ozemlju naše države. Uprava državnih železnic je že dala preučiti sedanje stanje prog in vozovneze parka.

= Zagrebški štamparski zavod je na svojem nedeljskem občnem zboru sklenil, da svoje dosedanje delnice, ki se glase na 25 K, združi po 16 na eno, tako da bo znašala nominalna vrednost 400 K. Namesto dosedanjih 240 tisoč delnic pri glavnici 6 milijonov, bo sedaj le 15.000 delnic. To se izvrši, da bodo delnice kotirane na borzi.

Borza 18. januarja.

Zagreb, devize: Berlin 234 do 236, Milan 516 do 518, London 550 do 555, Newyork 148 do 150, Pariz 906 do 910, Praga 182 do 190, Švica 2300 do 2350, Dunaj 19,35 do 19,50. Valute: dolar 146 do 147,50, avstrijske krone 20, franki 880 do 910, napoleon-dori 482 do 485, marke 218 do 220, leji 198 do 205, lire 510 do 515.

	denar	blago
Banka za Primorje	1000	1100
Trg. obrt. banka	880	880
Banka Brod na Savi	262	262
Jadranska banka		1740
Jugoslavenska banka	585	590
Narodna banka	640	642
Hrv. eskomptna	1515	1525
Rečka pučka	600	605
Slavonija	1280	1290
Gutman		1580
Praštediona	9800	9500
Eksploatacija drva		1550
Narodna šunska ind.	780	790
Poljedelska banka	107	110
Dubrovačko parobr. dr.	6175	
Srpska banka	785	740
Ljubljanska kred. banka	900	910

Beograd, valute: dolar 36,50 do 37, funti 133 do 137, franki 225 do 226, lire 127 do 129, leji 51 do 51,50, levi 41 do 41,50, marke 54,50 do 55, češke krone 42 do 43, avstrijske krone 5,50 do 5,80, napoleon-dori 120 do 121,50. Devize: London 140 do 141, Pariz 227 do 229, Ženeva 555 do 580, Praga 44,50 do 45, Dunaj 4,80 do 4,90, Berlin 55 do 57, Milan 128 do 128,50. Efekti: Narodna banka SHS 2900 do 3000.

Dunaj, devize: Zagreb 521,75 do 525,75, Berlin 1367 do 1373, Budimpešta 137 do 139, London 3050 do 3070, Milan 2765 do 2785, Newyork 791 do 795, Pariz 5080 do 5120, Praga 1015 do 1021, Zürich 12,425 do 12,475. Valute: dinari 2074 do 2094, dolarji 780,50 do 784,50, francoski franki 5060 do 5100, švicarski franki 12,400 do 12,450, češkoslovaške krone 1015 do 1021, ogrske krone 137,25 do 139,25, leji 1017,50 do 1027,50, levi 952,50 do 962,50, lire 2745 do 2765, marke 1365 do 1371, rublji 337 do 343.

Avstr. krona renta	98-25
„majska renta	99-50
Ogrska krona	270-
V. avstrijsko vojno pos.	75-50
Turške srečke	4110-
Kreditni zavod za trg. in ind.	1470-
Anglobanka	1210-
Bankverein	1229-
Länderbank	1280-
Avstro-Ogrska banka	5400-
Bosanska zemaljska banka	1410-
Zlivosnenska banka	8850-
Državne železnice	5806-
Lombarde	3510-
Alpine-Montan	6020-
Praška železna industr.	14750-
Levkam, papirnica	7650-

Praga, devize: Beograd 217 do 219, Berlin 123,25 do 124,75, Zürich 1208,50 do 1211,50, Milan 275 do 277, Pariz 488 do 491, London 297 do 299, Dunaj 9,55 do 10,55, Zagreb 53,50 do 54,50, Budimpešta 13 do 14. Valute: jugoslovanske note 208 do 210, dolarji 77 do 78, funti 295 do 297, francoski franki 485 do 488, lire 272 do 274, švicarski franki 1203,50 do 1206,50, bolgarske note 92,25 do 93,25.

Berlin, devize: Milan 217,25 do 217,75, London 233,25 do 233,75, Newyork 62,18 do 62,32, Pariz 393,60 do 394,60, Švica 984 do 986, Dunaj 11,98 do 12,02, Praga 80,90 do 81,10, Budimpešta 11,355 do 11,395.

Zürich, devize: Berlin 10,65, Newyork 6,09, London 24,13, Pariz 40,40, Milan 22,35, Praga 8,30, Budimpešta 1,10, Zagreb 4,10, Bukarešta 8,95, Varšava 0,75, Dunaj 1,15, žigosane 0,95.

TAM PREKO JE BEDA, TAM PREKO TREBA POMOČ! — ALI STE ŽE ČLAN „JUGOSLOVEN-SKE MATICE“?

Vremensko poročilo.

O a o	Čas	Temperatura	Veljav.	Nebes.	Čistota
18. jan.	7. ur.	7,7	4-6	sl. j. v. v.	oblačno
19. jan.	14. ur.	7,2	4-7	sl. j. v. v.	oblačno
20. jan.	21. ur.	7,8	5-6	sl. j. v. v.	oblačno

Številna vira: temperatura 2-4, normalna 2-4
Vremenska napoved: jutro snežno vreme
Zemlja: tla suha, ob 7. ur. zmrzla do 10-15

FRANK HELLER:
Prigode gospoda Collina.
Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

V Vaši odsotnosti sem si namreč dovolil nekaj, kar bo gotovo škodilo Vašemu povratku. Vso ulico sem preko poletja dal v najem.

Zalibog nimam časa, da bi Vam opisoval podrobnosti. Zato Vam poročam na kratko:

Na najemnini sem prejel petsto funtov. Teh petsto funtov Vam izplačam, povrh pa še dvesto, ker sem ravnal brez Vašega dovoljenja. Ta denar Vam pošljem brzojavno, če mi tudi Vi poprej brzojavno sporočite, da sprejemate moj predlog in da ostanete na Švedskem. Če pa ne, potem bi najbrže morali priti takoj, da uredite ulico, predno se vrne gospod Smedley. Ulica je zelo potrebna.

Pričakujem Vašo brzojavko in ostajam Vaš prijatelj

profesor Pelotard.

PS. Pomirite se, gospod Smedley. Vas ne najde, saj Vas bo iskal na Norveškem.

V dvajsetih minutah je Johnson prečital to pismo desetkrat. Njegova vodenomodra očesa so mžikala začenja, košeni prsti pa so držali pismo previdno, kakor da drže zaveso do vseh skrivnosti življenja. Kaj si je Johnson mislil, ko se je zavedel, nas ne zanima več, kar je pa izgovoril, ko je zopet mogel govoriti, tega ne moremo napisati, vsaj po večini ne. Gospod Johnson je Tartuffe, kakor večina njegovih rojakov, in delal se je, kakor da se mu godi bogvekakšna krivica, v resnici je pa bil v sedmih nebesih samega veselja. 500 in 200 je 700, 400 je prihranil v štirinajstih letih svoje zveste službe, to je skupaj 1100 angleških funtov: Gospod Johnson je eden najboljših Smalandovcev, gotovo najboljši v Daknani! Na tihem je blagroval profesorja. Grenil si je

39 trenutek samo še z razmišljanjem, koliko je pa potem moral profesor zaslužiti, in je ročno odposlal brzojavko: „Profesor Pelotard, poste restante, Chief Poste Office, London. Sprejemam. Johnson.“

Johnson ima pred seboj mirno, jasno bodočnost. Z njo odhaja in naše povesti.

Mesto za njim — pogledimo sedaj v nemški Schwarzwald. Pred majhno gostilnico sedita dva zaprašena gospoda. Pred seboj imata na mizi jajca, gnjat, sir in pivo. V rokah držita stare številke angleških časopisov in jih požirata skoraj z isto slastjo, kakor južino. Končno so za jedjo odpravljeni tudi časopisi. Pipe se zakade in oba pešca se utrujeno naslonita v svoje sedeže in prekrizata roke za tilnik.

Jeden njiju je rdečelas. Zaspano gleda pred se v pokrajino in mrmra: „Lepa okolica tu, Cane. Cisto drugače, kakor v Londonu v tej vročini. Kako morejo neki naši rojaki to prenašati, Cane?“

„Ca“, sikne spremljevalec med dvema dimoma.

Cez nekaj minut vrže svoj pogled na časopise, ki leže pred njim na mizi, in omeni: „Zdi se pa, da se še vendar najdejo v Londonu ljudje, ki jim tudi poleti ugaja. Ali si prečital to anonso, Kenyon?“

„Ne. Kaj pa je?“ vpraša Kenyon leno. Potegnil si je že kapo na oči in bo zdaj zdaj zaspal.

„Prokleta dolga anonso“, odgovori prijatelj Cane. „Poleti v Londonu? Zakaj pa ne?“ pričinja z debelimi črkami. „London poleti je mesto britanske aristokracije do srede julija. Mesto umetnosti in znanosti je vedno. London je poleti Eldorado province, ki bi se rada zabavala. London je poleti pravo mesto za Vas, samo če najdete primerno stanovanje. Kakšno stanovanje si pa želite? Biti mora komorno, nahajati se mora centralno, cena mu mora biti niz-

ka! Stofine stanovanj izpolnjuje te pogoje. Če pa ste Vi tisti, ki ga iščemo s to anonso, potem zahtevate gotovo tudi, da je stanovanje hladno, da ima lepo lego, da je brez ropota in dima z velikih prometnih žil, da pa vendar niste preveč oddaljeni od nji. Vse to, komodnost, nizko ceno in lepo centralno lego najdete v šestih udobno opremljenih zasebnih hišah, ki jih počitniška agencija profesorja Pelotarda daje občinstvu na razpolago.“

Kenyon je tu prekinil ironično čitanje svojega prijatelja: „Kako si rekel? Profesor Pelotard?“

„Da, Pelotard.“

„Ho, tega pa poznam. Kakšno je pa že zopet zagodel? Ta jih ima za ušesi! Ali ti nisem pravil prigode o raztresenih? No, saj potem ga poznaš tudi ti. Šest udobnih zasebnih hiš, — ali pravi anonso še kaj več?“

„Aha, on je to, ... ne, drugzga anonso ne pravi nič.“

Kenyon je že zopet začel prijetno dremati, ko ga je naenkrat zbudilo indijansko tuljenje in ropot prevrnjenega stolca. Pogledal je in videl, kako pleše gospod Cane okrog mize in prevrnjenega stolca in tuli ter vihti časopis kakor poblaznel. „Kaj pa ti je?“ vpraša Kenyon preplašeno, „ali imaš solnčarico?“

„Sohnčarico? Soln... Kenyon, ali si slišal kedaj o tiskovnih pomotah v angleških anonсах?“

„Prav redko, prav redko, ... toda kaj...“

„Ali je v Londonu še kakšna druga ulica, ki se kliče Bradford Mansions?“

„Ne, menda ne, ne, ne, gotovo ni nobene druge, ... toda kaj za vra- ga...“

„Poglej no to anonso! Ali je to mogoče? Ali je mogoče? Ali sem znorel? Ali veš, kje stanuje in če- gave hiše daje v najem? Čitaj, čitaj, tak čitaj no, pa boš videl!“

Kenyon je vzel časopis v roke in strmel tja, kamor mu je kazal s pr- stom njegov majhni kolerični prija-

telj. To sta bili zadnji dve vrsti anonse, ki sta vabili: „Obrnite se na profesorja Pelotarda, poletni kontor, Bradford Mansions, šte. 5., London, W. Hiše agenture se nahajajo v isti ulici in od 12. do 2. si jih morete ogledati.“

Kenyonu je omahnila roka. Gledal je v prijatelja z odprtimi ustmi. „Saj to ni mogoče, saj ni mogoče,“ je hripavo zasepetal.

„Nemogoče, nemogoče?“ je tulil

njegov prijatelj. „Nemogoče? Kaka za vraga si pa razlagaš potem anonso? Ali je še več ulic na svetu in v Londonu, ki se jim pravi Bradford Mansions? Ali pa misliš, da je to tiskovna pomota?“

(Dalje prihodnjič.)

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Cesar Viljem
kot svetovna kača se zviija okoli
zemlje, ki krvavi pod njim.



(Slika iz „Svetovne vojne“, ki izhaja v „Domovini“.)

„Svetovna vojna“ bo izhajala v „Domovini“
celo leto. „Domovina“ stane 36 K letno.

Zgubila se je težka zlata zapestilica z dvema belima in enim rdečim kamnom. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti visoki nagradi v **Munski ulici št. 19, prtilišje.** 232

Riž, sveče, vino, prazne sode nudi najceneje 231 30-1
Fr. Sirc, Kranj.

Obl. konces. informaci. zavod

Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 8, dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno, cene zmerne. 10 21

Pozor!

Prodaja se: Klavir, bivalni stroj (salonski), omara s predali (starinska), omara za umivanje (marmornata in ogledalo), lestenec, kina jedilni service, vaga, plesna obleka, polna rumena svila s flit., do nožnih členkov, obleka, dolga, zelena svila s flit. (soire), obleka, črna svila (za sredoje dame), 3 metre modre svile in 9 metrov sukna; vse prvovrstno. Vse natančneje: **Zgornja Šiška 5, I. nadst., vrata 3, od 10. do 12. in od 2. do 5. ure.** 230

Usnjarnica

Panajot J. Delja i drugovi
Beograd, Balkanska ulica 2
potrebuje 227 2-2

starejšega spretnega pomočnika

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občin- stro, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. **Turistovski ševlji domačega izdelka.** 523 13

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Iščem

družabnika

trgovsko naoblaščenega, s 100.000 do 150.000 kron razpoložljivega denarja za specialno trgovino. Lokali in drugo preskrbljeno. Naslov pove uprava „Jutra“ pod „Special“.

Zahtevajte

v
kavarnah, gostilnah,
brivnicah in javnih
lokalih

„JUTRO“

Priporočamo domače trdke: **Mali trgovski in obrtni oglasnik.** Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.

Puškarni:
Kaiser F. K., Šelenburgova ul. 6.

Skladišča:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Speditelji:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Trgovine:
Derenda Fran, konfekcija, manufak- tura na debelo, najnižje cene, Emon- ska cesta 8.

Rogelj Marija, manufaktura, Sv. Petra cesta 38. 1

Vestne raznašalce, oziroma raznašalke
za novo ustanovljene okraje sprejme takoj
uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

NOVO! Albin Ogrls NOVO!
Borba za jugoslovansko državo.
Cena 32 K, po pošti K 1.80 več.

Kdor se boče posvetiti, kako so agitirali naši izseljenci med svetovno vojno v Parizu, Londonu, Rimu, Washingtonu in dr. za Jugoslavijo in kakšne težkoče so morali premagati, naj čita Ogrsovo knjigo. Spis nudi popolnoma nova, dosedaj pri nas neznanja dejstva.

Knjigo naročajte pri 207 2

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

V Somboru in Splitu
je otvorila s 1. januarjem t. l. svoji
podružnici
Zadružna gospodarska banka, d. d.
v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I. 210 2

Nove knjige! **Nove knjige!**

SIMON JENKO, Zbrani spisi.
Uredil dr. Joža Glonar. Cena K 42.—, po pošti K 2.60 več.

Anatole France, Pingvinski otok.
Roman. Broš. K 42.—, vez. K 52.—, po pošti K 2.40 več.

Čika Jova-Gradnik, Kalamandarija.
Pesmi za otroke. Vez. K 16.—, po pošti K 1.40 več. 209 2

Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

RUDOLF PEVEC
trgovec v Mozirju

namenjati, da sem otvoril svojo podružnico v Beški v Sremsu v bližini Beograda in Novega sada ter bom mogel najkulantneje ter po najnižji dnevni ceni postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo, svinjama, s karlovaškim in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo naravnost na trdiko Rudolf Pevec v Beški v Sremsu. — Brzojavi: Pevec, Beška-Srem.

Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati z vsako drugo trdiko. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in drogi. Slovencem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

585 26-10 **Rudolf Pevec.**

Obl. konces. zavod za pokončavanje podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska ulica št. 39. 415 52-11

Dobro ohranjene, skoraj nove predale za moko
(50 in 100 kg) in za olje s pločevinastim stojalom prodaj po nizki ceni 202

A. Sušnik S-3
železnina, Ljubljana.

ČEVLJI
na debelo in na drobno, vse vrste moških, ženski in otroški, delavski kakor tudi naj-finejši vseh vrst po najnižjih dnevni- cenah se dobijo pri znani trdkci

ALEKSANDER OBLAT,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.
Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu